

Halász Péter

Művészeti alkotások kultúratörténeti környezetének meghatározása

 NSZFI
NEMZETI SZAKKÉPZÉSI
ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI INTÉZET

A követelménymodul megnevezése:

Művészetelméleti alapozás és ábrázolási gyakorlat

A követelménymodul száma: 0980-06 A tartomelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-006-50

MŰVÉSZETI ALKOTÁSOK KULTÚRATÖRTÉNETI KÖRNYEZETÉNEK MEGHATÁROZÁSA

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

A TIMPANON PROBLÉMÁJA

Tegyük fel, hogy ókori kőfaragók vagyunk és a templom építész azzal a kéréssel keres meg bennünket. Szeretné, hogy készítsük el a templom timpanonjának figuráit, a görög mitológia egy olyan történetéből merítve, amely egy neves hősük isteni segítséggel végrehajtott diadalát, az ellenségen való győzelmüket jelképezi. A templomépítészet volt a görög szobrászat legfőbb ösztönzője. A nemes arányú, méltóságos megjelenésű szentélyek díszítése ugyanis a faragóművészet minden műfajában változatos feladatokat rótt a művészekre. A cellába kerülő istenszobor elkészítése jó iskolája volt az egyedülálló kőalakok faragásának, az oromzat díszítése pedig sokalakos szoborcsoportok művészi elrendezésére adott alkalmat.

Az építészet tág teret engedett a szobrászatnak, de egyben meg is kötötte a mesterek képzeletét. Szigorúan megszabta: miféle hősmondai ábrázolásokat készítsenek, hova kerüljön a szobor, a dombormű, és mekkora lehet a mérete. A faragómestereknek tehát hozzá kellett idomítaniuk alkotásaikat a templom építészeti formáihoz.

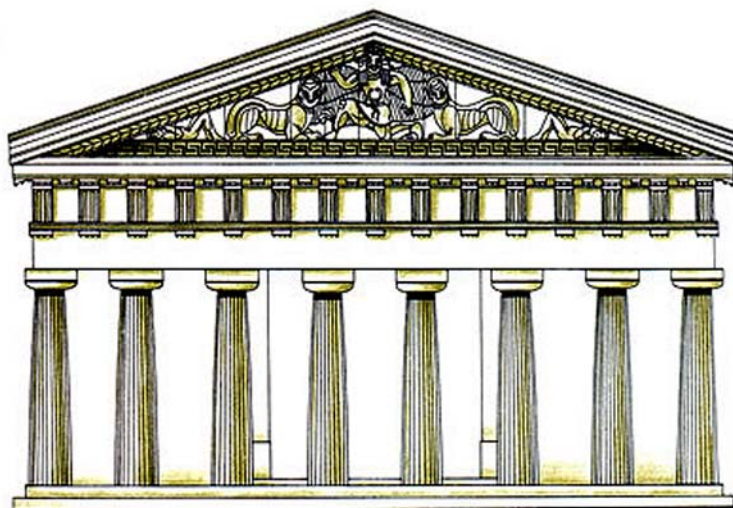

1. ábra. Athéni Timpanon

Képzeljük tehát el, hogy egy akkoriban élt szobrászok vagyunk! A megrendelőnkől megkapjuk az egyik legnehezebb feladatot az oromzat díszítését. A szokatlan alakú, lapos háromszöget alkotó keret alaposan próbára tette az akkori szobrászok tudását is.

Meg kellett mozgatnunk a kőembereket, mert csak hajladozó, egymáshoz forduló szoboralakokkal tudjuk erőszakoltság nélkül, természetes módon kitölteni a háromszöget.

A térkitöltésnek ez az – izokephaliának nevezett – módja általában jellemzi a klasszikus kor dombormű stílusát. A frízeken az ábrázoltak feje egy vonalba kerül, nehogy kitöltetlen üres felületek megbontsák a képszalag egységes hatását. A Parthenon frízén azért magasabb termetűek a gyalogosok és az álló figurák, mint a lovasok, vagy a fejükön ajándékot vivő menetelők. A művészek mesteri érzékét dicséri, hogy a „hamisítást” nem vesszük észre, ha nem hívják fel rá a figyelmünket

2. ábra. Görög templom homlokzata

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

SZERKEZET ÉS KOMPOZÍCIÓ

A kompozíció: szervezett látvány. Míg a környezet felépítését vizsgálva általában szerkezeetről, struktúráról, elrendezésről beszélünk, a vizuális műalkotásokban (és zeneművekben) az egyes alkotóelemek egymáshoz való térbeli-időbeli elrendeződését kompozíciónak nevezzük. A komponálás képi-téri kifejezés fontos eszköze – a képi elemek, motívumok, a kifejezőeszközök szerkezeti rendje, viszonyrendszere. Zárt képi (sik) kompozíció esetében nem csupán az alkotóelemek egymáshoz viszonyát, hanem a képsíkon való elhelyezkedését is jelenti. A kompozíció a műalkotás elemeinek (formák, színek, vonalak, tónusok) elrendezése, bizonyos rend szerinti csoportosítása. A jó elrendezés ösztönzőleg hat a nézőre, a lényegest kiemeli, a többit pedig alárendeli. Egy jó kompozícióhoz sem hozzátenni, sem elvenni nem lehet az egyensúly felborítása vagy a művészi mondanivaló megmásítása nélkül. A kompozíció célja az elemek megfelelő kiválasztása és elhelyezése, ami által a szemlélődő számára érzéseket, gondolatokat közvetít. A kompozíció fontos szempont a fényképezésben, és lényeges eleme a rajzolásnak, festészetnek is.

1. A kompozíció során alkalmazható vizuális elemek:

- vonalak – a szem mozgását megvezető vagy behatároló elemek vagy elemcsoportok
- alakzatok – geometriai vagy szerves élek által meghatározott területek
- fényértékek – a sötétebb és világosabb fények erőssége, kontrasztja
- textúrák – a felszín anyagminősége, ami egyfajta tapintási illúziót közvetít
- színek – árnyalata és intenzitása
- irányok – függőleges, vízszintes vagy átlós
- méretek – az elemek egymáshoz viszonyított nagysága

2. A képen belüli kompozíció elsődleges elemei:

- A képen belüli területek, amik ábrázolnak valamit.
- A perspektíva, ami az ábrázolt tárgyak egymáshoz képest mutatott megjelenítésével mélységet, távolságot visz a képbe.
- Vonalak vagy más iránymutatók, amik a szemlélődő figyelmét egy bizonyos irányba vezetik.
- A sötétebb és világosabb felületek, amik ellentétet, feszültséget visznek a képbe

1. Az ornamentális kompozíció

Az „ornamentális” és a „képi” kompozíció nem annyira formailag különböző típusok. Sokkal inkább a létrejöttüket leginkább meghatározó szándék különbözteti meg őket egymástól. Az ornamentális kompozíciót általában díszítő, jelző szándék hozza létre. Mindig világos, könnyen áttekinthető szerkezetű (ezért is találják sokan attraktív hatásúnak).

Az ornamentális kompozíció (akár síkbeli, akár téri) lehet zárt vagy nyitott. Ez utóbbi gyakori jellemzője, hogy folytatható, „végteleníthető” anélkül, hogy jelentése változna. Kompozíciós sémája rendszerint valamilyen ritmuson alapszik. A zárt kompozíció (amelyből nem lehet elvenni vagy hozzátenni anélkül, hogy jelentése megváltozna) gyakran tükör- (vagy más) szimmetrikus elrendezésű.

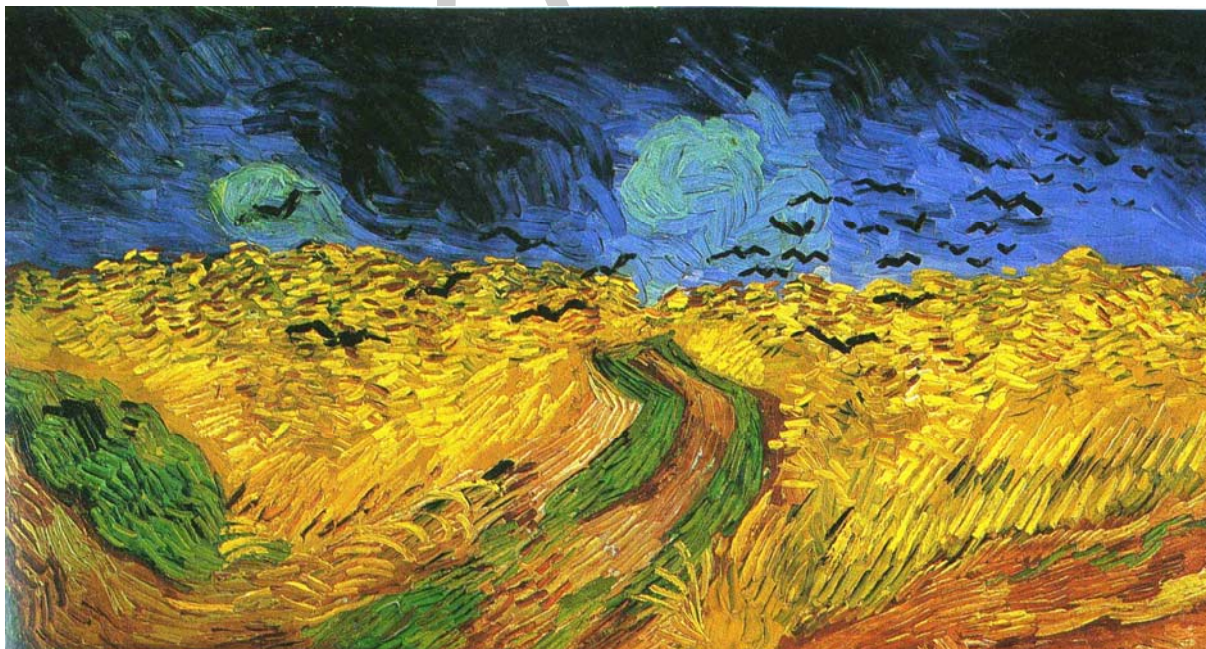

3. ábra. Középkori szegélydíz

2. A „drámai” (képi) kompozíció

A „képi” vagy „drámai” kompozíció kifejezést többnyire képzőművészeti (tehát nem egyszerűen csak díszítő szándékú) alkotásokra alkalmazzuk. Bár leggyakrabban képi kompozícióról beszélünk, természetesen ez nem csupán síkbeli alkotásokra vonatkozik. A képzőművészeti alkotásokra általában jellemző, hogy több, egymással bonyolult összefüggésben álló jelentésrétegük is van. Komplexitásukból adódóan szerkezetük rendszerint bonyolultabb, a képi egyensúly megteremtéséhez csak ritkán alkalmaznak tisztán szimmetrikus elrendezést. A képi (sík) kompozíciók estében a kereten belüli képtér olyan erőter, amelyben már egyetlen képelem (akárcsak egy pont) is feszültséget kelt. Attól függően, hogy hol helyezkedik el a képsíkon, más-más hatása van. A kereten belüli tér egy olyan „teljesség”, amelyből nem lehet elvenni vagy hozzáadni. Míg a zárt ornamentális kompozíció esetében motívumról és háttérrelről beszélünk, addig a kép esetében a képsík minden pontja része a kifejezésnek, vagyis még az üresen hagyott helyek is „motívumként” hatnak. (Ugyanúgy, ahogyan például egy zeneműben vagy filmben a csend is a mű szerves részét képezi.) A vizuális események koncentrálódása, a mű eszmei középpontja, a „drámai csúcspont”, ahol a legnagyobb hangsúlyok vannak, gyakran nem a képsík geometriai középpontjába (vagy tengelyére) esik.

A kifejezés többértelműségének megfelelően maga a kompozíció is „többrétegű” lehet. Előfordul, hogy az önállóan is értelmezhető motívumok (pl. emberalakok) kompozíciója és a festői eszközök rendszere nem teljesen fedik egymást, hogy az erőteljes ecsetvonások, a vibráló sötét-világos foltok nem a figurákat emelik ki vagy teszik árnyaltabbá. Épp ellenkezőleg: a figurák feloldódnak, eltűnnek látszanak ebben a „másféle rendben”.

4. ábra. Vincent Van Gogh 1890 olaj-vászon 51X101 cm

3. A képi kompozíció fajtái és szabályai

a. A harmadolás szabálya

Egy kép harmadolás szerinti felosztása. A harmadolás szabálya egy olyan útmutató, amit a művészek nagy általánosságban követnek. Lényege, hogy a kép tárgyát nem középen, hanem a képet függőlegesen és vízszintesen három részre osztó, egymást metsző párhuzamos vonal valamelyik találkozásánál helyezik el. A szemlélők az ilyen kompozíciókat harmonikusnak találják. A harmadolás szabálya az aranymetszés számszerű, 5%-os közelítése. Alkalmazásának oka az, hogy az aranymetszés arányának követésével szebb, érdekesebb fénykép készíthető, mintha a téma egyszerűen középre kerülne. Jó segítség lehet, ha nem mutatkozik más mód megfelelő kompozíció kialakítására.

b. Egyszerűsítés

Zsúfolt képeken a szemlélőnek nehezebb meg találnia a fókuszpontot és értelmezni a témát. A felesleges elemek eltüntetésével ez a zavaró hatás csökkenthető, könnyebb megtalálni a kép tárgyát. A helyzet javítható a fények megfelelő alkalmazásával is: a világosabb részek magukra vonják a szemlélő figyelmét. Hasonló hatás érhető el vonalakkal és különféle síkidomokkal is.

c. A lényeg kiemelése

Elsősorban a fotográfiai kompozícióban alkalmazzák. A fotótéma kiemelése a háttér elmosásával. A fényképészetben a lényeg kiemelése megoldható a mélységélesség csökkentésével is. Megfelelő beállítással a háttér összemosódik, a téma azonban éles marad, így kiemelkedik a háttérből. Ha a zavaró elemeket semmilyen nézőpontból nem lehet eltüntetni a képből (például villanyvezeték vagy reklámtábla), a kép utólagos szerkesztésével ezek kitörölhetők.

d. Szimmetria

A páratlan számok szabálya szerint, ha egy képen páratlan számú tárgy szerepel, érdekesebb, mint ha páros számú lenne. Ez utóbbi esetben ugyanis az elemek szimmetriát hoznak létre, ami az emberi észlelés számára kevésbé tűnik természetesnek. Ezzel rokon a megfigyelés, miszerint a háromszög alakban elrendezett képi elemek jó esztétikai összhatást érhetnek el.

e. Nézőpont változtatása

A fényképezőgép mozgatásával, más nézőpont keresésével kivonhatjuk a felesleges dolgokat a gép látóteréből, hogy végül a témának minél kevesebb zavaró elemmel kelljen versenyeznie a néző figyelméért. Ez történhet a témához való közeledéssel, oldalirányú vagy függőleges mozgással.

f. Vonalak alkalmazása

A vonalak vezetnek a tekintetet, amit a néző ösztönösen követ. A vonal néha elválasztja egymástól a kép más-más részeit, ezáltal ellentétet, feszültséget hoz létre köztük.

g. Egyenes vonalak

A párhuzamos vonalak stabilitást, az egymással szöget bezáró vonalak dinamizmust visznek a képbe. Az egy pontba összefutó vonalak fókuszálják a tekintetet. A képen lévő vonal néha kevésbé feltűnő. Ilyen például egy mozgás által keltett vonal, vagy a kép éles és életlen felületeit elválasztó vonal. A vízszintes vonalak nyugalmat, nagyméretű tereket jellemeznek. A függőlegesen futó vonalak magasság, nagyszerűség érzetét keltik. Több, hasonló vonal az ismétlés révén erősíti egymást, de ez kifejezhet egyhangúságot is. Fontos eldönteni, hogy a vonalakhoz képest a kép fókusza hol helyezkedik el. A túl sok vonal céltalanságot, zűrzavart közvetíthet, még akkor is, ha nem ez az alkotó szándéka.

h. Görbült vonalak

A görbült vonalak általában valamilyen mozgáshoz, ritmushoz kapcsolódnak. A szem ezeket könnyedén és élvezettel követi. Az egyenes vonalakhoz képest a görbült vonalak nagyobb dinamikát fejeznek

AZ ALAPVETŐ KOMPOZÍCIÓS SÉMÁK A MŰVÉSZETTÖRTÉNET EGYES STÍLUS KORSZAKAIBAN

Frontalitás

Az a kompozíciós szabály, amelynek értelmében a szoboralak végtagjai, feje, nyaka az egyenes törzshöz viszonyítva nem hajlik, és nem fordul el, úgyhogy függőleges egyenes (szimmetria- tengely) húzható a fejtetőn, orron, nyakgödörön, köldökön át. – szembenézet, egynézetűség. A szobrok teste semmiféle elfordulást nem mutat. A szobrok csupán szemből adnak teljes nézetet, oldalról és hátulról nem.

1. Centrális kompozíció

A kiemelés, a hangsúlyozás eszköze, történhet mérettel, kontraszttal, elrendezéssel, eszközei a központi elhelyezés, mint például a Justitianus mozaik, vagy Leonardo utolsó vacsora. A vonal szintén a kiemelés eszköze, a lendületesen meghúzott vonal, nem egyszer szuggesztívebben tolmácsolja a lényegét, mint a plasztikus forma, (pl. barlangrajok, modern kontúrrajzok) Van Gogh képei, ha voltak is a kiállításon jó példa erre. Különösen alkalmas kiemelésre a vastag kontúrvonal. Még hatásosabb a körvonal, a kör ugyanis koncentrálja a figyelmet, arra kényszeríti, hogy annak zárt rendszerében keringjen, példaként említhető a szentek glóriája, Rembrandt fiának sapkája is kör alakú... A folt és a tónus megfelelően alkalmazva szintén jól szolgálhatja a kiemelést. A színek kiemelő szerepe közismert, különösen a sárga és a piros ugrik előre, messziről magára vonja a figyelmet. A színek különböző pszichológiai hatást váltanak ki, sőt egyik másiknak szimbolikus jelentése van.

2. Csoportfűzés

A művészeket a kezdetektől foglalkoztatja a csoportfűzés kérdései is, erre bizonyíték "A három grácia" és az "Ámor és Psyche" csoportja. Canova szerint az antik művészetet nem szabad szolgáian másolni, hanem szellemének utánzására kell törekedni. De a csoportfűzés változatossága, dinamikája, sablonoktól és erőltetett pózoktól mentes természetessége teszi például több 20. századi festő művészetét. A csoportfűzés mikéntje, a naturális és kanonikus ábrázolás egysége számos szálon kötődik például Szőnyi István, Vaszary Jenő, Székely Bertalan művészetéhez. De ide sorolhatjuk akár Lotz Károly szoborszerű alakjait, reliefszerű, tömör alakjait is. Ezeknél a műveknél a kompozíció montázsszerűvé válik. A főalakok szinte egybe olvadnak.

3. Háromszög és Gúla kompozíció

A Reneszánsz művészet idején volt a legjellegzetesebb a háromszög-kompozíció, amellet, hogy ebben az időben készültek kerek (tondo), átlós és szimmetrikus kompozíciók is. A Legjellemzőbb volt a perspektivikus, keretes tábla képekre. Legismertebb a Leonardo féle levegőperspektíva, centrális perspektíva. A téri illúziókeltés, a virtuális képi elemek, a kommunikációs jelek mind-mind hozzátartoztak az ilyen típusú ábrázolásokhoz. Az ilyen típusú kompozícióval a művészek, mindig a valóságot akarják ábrázolni Fontos a tér!

Összefoglalás

Az egyik kép a másik képnek mindig többet köszönhet, mint a közvetlen szemléletnek. Ha ez nem így lenne, minden festőnek újra fel kellene fedeznie a festészetet. A kép csak úgy képes betölteni kommunikatív szerepét, ha bizonyos egyezményes jelrendszert használ, ha azokat bizonyos konvenciók szerint alkalmazza. Téves azonban azt gondolni, hogy a képek nyelve amolyan világnyelv, ami mindenkor mindenki számára érthető. Mindazonáltal „nyelv”, amelyet egy adott korban, adott helyen sokan beszélnek.

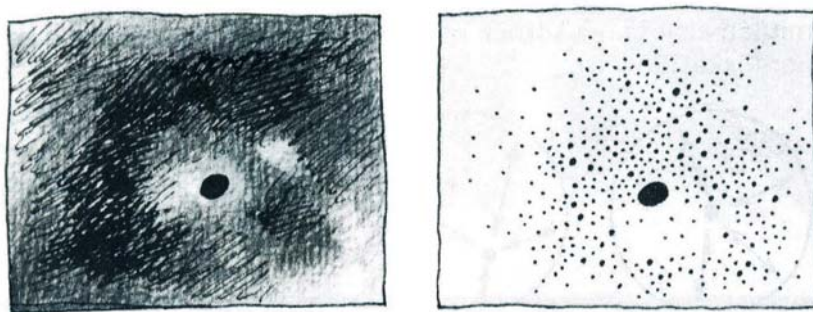
„Mivel a művészet – nyelvi jellegének megfelelően – jelekkel helyettesíti a dolgokat, és mert mindig kevesebb a jel, mint a dolog, nem kerülhet el bizonyos sematizmust és konvencionalizmust. A legspontánabb, a legéletközelibb művészet sem használ minden benyomásra vagy képzetre sajátos új jelet, hanem szótára van, amelyben több különféle fogalomra gyakran egyetlen kifejezés áll. Minden stíluskorszaknak, nemzedéknek, bizonyos mértékig minden művésznak megvan a maga szótára, mind a maguk ábrázolási sémáit használják...” (HauserArnold: A művészettörténet, filozófiája).

A nézők, a közönség pedig megtanulja ezeket az ábrázolási konvenciókat, mint „játékszabályokat” elfogadja. Időről időre a konvenció túlfutó korlátozó jellegűnek bizonyul, nem alkalmas aktuális új élmények, gondolatok közlésére, ami előbb-utóbb a konvenciók, a korábbi szabályok megszegéséhez vezet. A változtatás mértéke persze mindig korlátozott. Az individuális és irracionális élményt bizonyos tokú konvencionalizálásnak és racionalizálásnak kell alávetni, hogy a közlés a merőben magánszférából kilépjen, mások számára is jelentéssel bírjon.

TANULÁSÍRÁNYÍTÓ

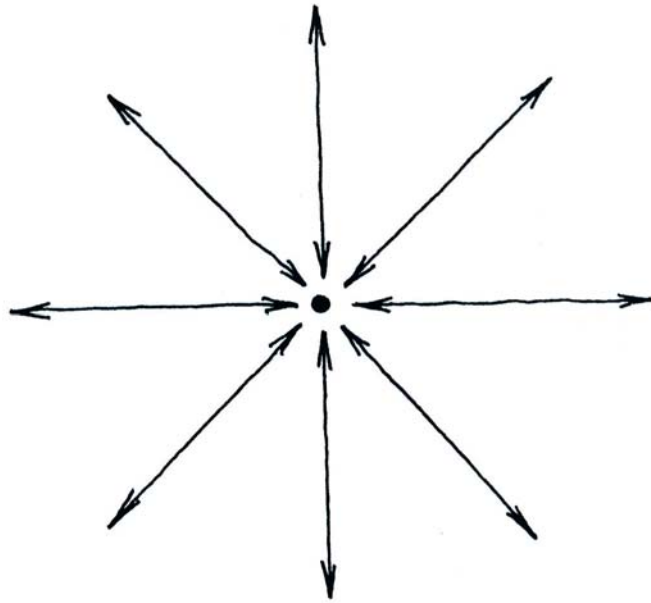
1. feladat

Ahhoz hogy egy foltot pontnak lássunk, olyan kicsinek kell lennie, hogy már elveszítse az egyéni formakarakterét. A pontszerűségnek, a pontként való értelmezésnek azonban más lehetősége is van. Ez sem független a mérettől, de elsősorban a környezetével függ össze, a környezetében lévő más formákkal, amelyekhez viszonyítva lehet ugyanaz a kis folt pontszerű, vagy más esetben foltszerű.

5. ábra. Az első rajzon pontként értelmezhetjük a nagyméretű foltok között, de második rajzon már folt szerepet tölt be a körülötte lévő „igazi” pontok között

Az önmagában álló egyetlen pont tartalmilag a síkfelület minden irányában nyitott: egyrészt magához vonz a sík minden pontjából, másrészt kisugároz a sík minden irányába. A vonzás–kisugárzás körülhatárolt síkfelületen, például négyzeten vagy téglalapon belül különösen jól érezhető. A pont–illetőleg a pont hatására a tudatunk–azonnal kapcsolatot keres a négyzet csúcspontjaival. Ugyanez történik a körön belüli ponttal is, miután azonban a körnek nincsenek csúcspontjai, a kapcsolat a kerületi pontokkal jön létre.

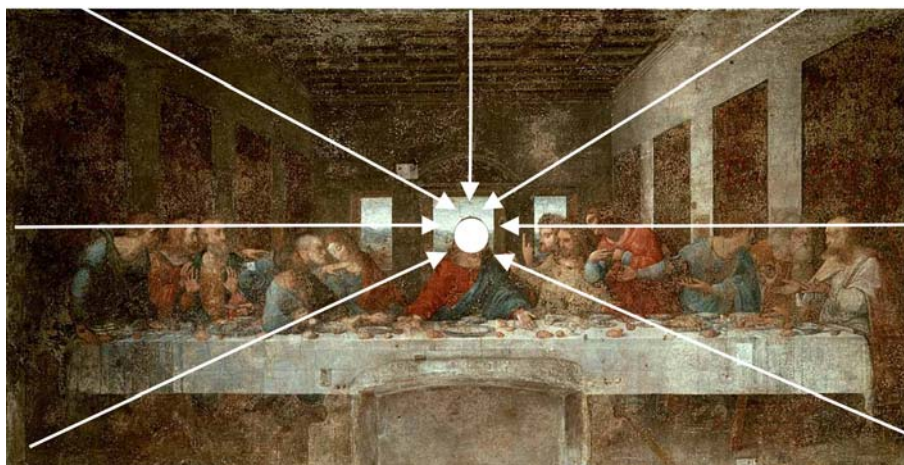

6. ábra. A pont kisugárzása

A következő példák jól mutatják, hogy a pontnak milyen határozott „kényszerítő” és figyelemirányító szerepe van. Ezt képzőművészeti alkotások elemzésekor is gyakran tapasztalhatjuk. A képi egyensúly nem jelent feltétlenül szimmetriát. A mű különböző pontján elhelyezett alkotóelemek ellensúlyozhatják egymást, és a művész szándékának megfelelően más-más hatást gyakorolhatnak a nézőre.

7. ábra. Goya: A Madridi sortűz május 3.-án.

8. ábra. Leonardo: Az utolsó vacsora

Leonardo Utolsó vacsorájának kompozícióját úgy építette fel, hogy a mennyezet gerendáinak perspektivikusan összefutó vonalai és az apostolok kezei vezessék tekintetünket a főalak felé.

9. ábra. Egry József: Visszhang

A következő művészettörténeti példákra írd alá, hogy szerinted melyik a frontális melyik a centrális elrendezés? Melyik a háromszög és gúla kompozíció? Melyiket nevezhetjük csoportfűzésnek?

10. ábra.

2. feladat

Szinyei Merse Pál Majális című alkotása egy vidám kiránduló csoportot ábrázol. Ez a mű szuggesztíven sugározza a májusi hangulatot, amit a festő kifejezni kívánt. Ezt a derűs színek harmóniájával és tudatos kompozíciós felépítéssel érte el. Ha egy fűre telepedett májusi kiránduló társaság egyetlen pillanatát pontosan le tudnánk festeni, ez a kép – bármily fotószerű pontossággal is adná vissza a látottakat – még nem műalkotás. A kompozíció szerepe Szinyei képének kompozíciós elrendezését több vázlaton érlelte ki. Első vázlatain pl. a kép felső részén levő bokrok még túl nagyok voltak, zavarták az alakok színfoltjainak érvényesülését; a végső kompozíción kisebbre vette. Itt már nincsenek felesleges, zavaró részletek, a kép elrendezése világos, tisztán, egyértelműen mutatja a lényeget. Magunk is tapasztalhatjuk, hogy amikor lerajzolunk vagy lefestünk valamit, nem rajzolunk, festünk le minden kis részletet, hanem válogatunk, szelektálunk a részletek között. A néző szemét ugyanis vezetni kell. A művészi képen a festő a kompozíció segítségével a figyelmet a lényeges pontokra tereli. A kompozíció a figyelem vezetését is szolgálja. Joggal írja Delacroix: "A festő művészete az, ha a figyelmet a lényegesre tudja irányítani."

11. ábra. Szinyei Merse Pál Majális című képe

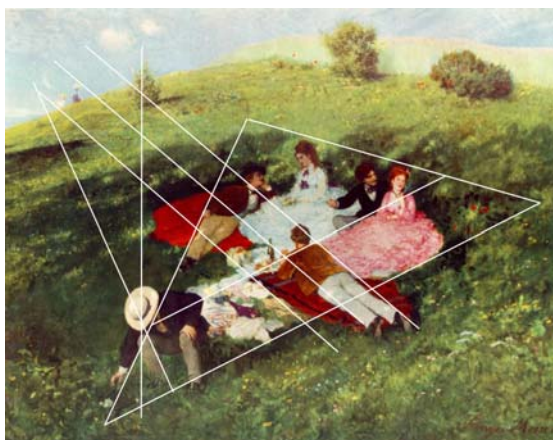
A következőkben arról olvashatsz, hogy mire utalnak/utalhatnak a kép jelölései.

Töltsd ki a hiányzó részeket!

A körök azt mutatják, hogy a képen szereplő figurák egy-egy.....foglalhatóan helyezkednek el. Közülük az 5-ös 6-os figura egy körben helyezkedik el. A felső három kör átmegy egymásba. Az érintkező részek..... teremtenek a személyek között. Csupán az 1-es számú személy.....a csoporttól. A 6-os számú férfi az egyedüli, aki egy.....foglalható, ezzel is a többi személytől való különbözőségét hangsúlyozza a festő. Feje a 3-as számú hölgyet ölelő körhöz is tartozik, amely arra utalhat, hogy..... Valószínű Ő a legfontosabb személy a képen, hiszen a feje a képvan.

3. feladat

Az képen a formákat összekötő néhány kompozíciós vonalat láthatod. Folytasd a kompozíciós vonalak keresését és húzz legalább két olyan vonalat, amely összeköt, vagy kijelöl formákat.

12. ábra.

Megoldások

1. feladat

Háromszög

Csoportfűzés

Frontális

Háromszög

Formakompozíció

Frontális

Centrális

Frontális

Centrális

Háromszög

Centrális

13. ábra

2. feladat

A körök azt mutatják, hogy a képen szereplő figurák egy-egy körbe foglalhatóan helyezkednek el. Közülük az 4-es 5-ös figura egy körben helyezkedik el.

A felső három kör átmegy egymásba. Az érintkező részek kapcsolatot teremtenek a személyek között. Csupán az 1-es számú személy különül el a csoporttól. A 6-os számú férfi az egyedüli, aki egy téglalapba foglalható, ezzel is a többi személytől való különbözőségét hangsúlyozza a festő. Feje a 3-as számú hölgyet ölelő körhöz is tartozik, amely arra utalhat, hogy vele van szorosabb kapcsolatban. Valószínű Ő a legfontosabb személy a képen, hiszen a feje a kép középpontjában van

3. feladat

14. ábra.

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Készítsen fényképes gyűjtőmappát a csoportfűzés kompozíciós szabályrendszereiről!

2. feladat

Készítsen fényképes gyűjtőmappát a frontális kompozíció szabályrendszereiről!

3. feladat

Készítsen foto sorozatot valamilyen eseményről, amelyek szöveg nélkül is értelmezhetőek
Válassza ki közülük a legbeszédesebbeket!

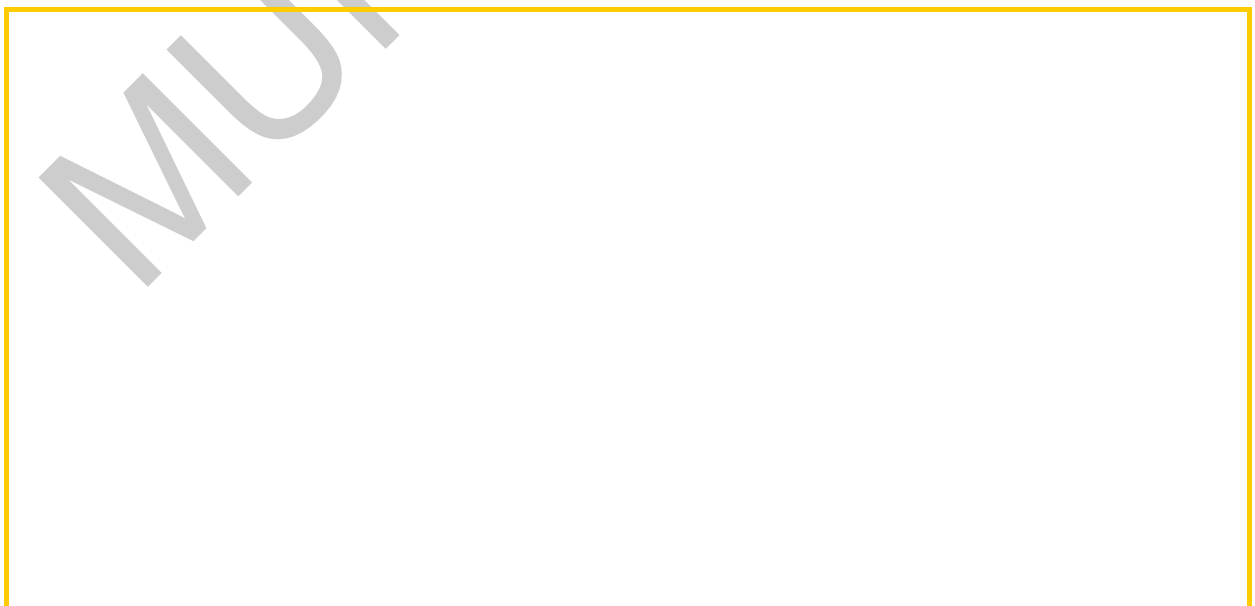
4. feladat

A csoport egyik tagja (a "szobrász") a többieket "szoboranyagként" használva állítson be olyan élő szoborcsoportot, amelyet a többi csoport majd megpróbál értelmezni. A szobrász munka közben szóbeli utasításokat nem adhat, csak kézzel dolgozhat!

5. feladat

Készíts variációkat arra, hogy a háromszögű keretbe elhelyezett, alakok erőszakoltság nélkül, természetes módon töltsék ki a formát!

6. feladat

Alakítsa át egy ismert kép jelentését úgy, hogy a kép repróján az egyes részleteket megváltoztatva a képnek új értelmezést ad (pl: a szereplőket felcseréli, megváltoztatja öltözküket, a környezet egy részletét stb.) Készíthető pauszra másolva, motázstechnikával vagy belefestéssel. Ehhez a feladathoz használhatunk olyan rossz minőségű reprodukciót is, amit nem sajnálunk feláldozni.

7. feladat

Alakítsd át három lépésben egy fotográfiát úgy, hogy képen látható minden formát és részformát mértani testekkel például: kocka, hasáb, gúla, henger, kúp, gömb helyettesítsd! Rajzodat grafikai eszközökkel és színesben is el kell készítened!

MEGOLDÁSOK

1. feladat lehetséges megoldása

15. ábra. A három grácia megjelenése a különböző művészettörténeti korszakokban

2. feladat lehetséges megoldása

16. ábra. A frontális ábrázolás a különböző művészettörténeti korszakokban

3. feladat lehetséges megoldása

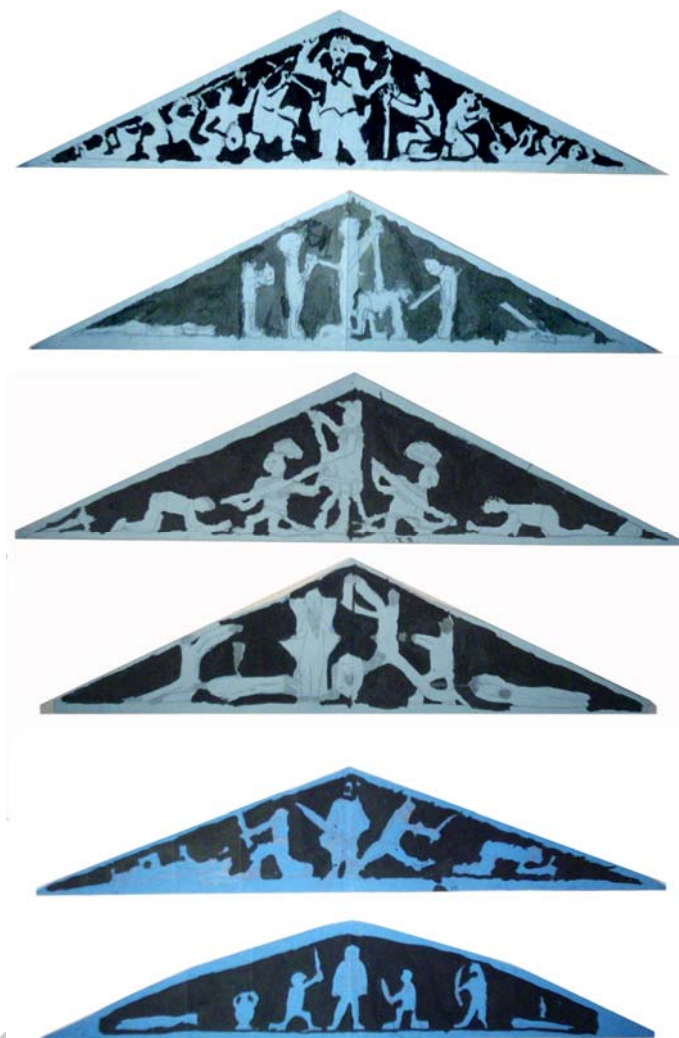
17. ábra. Egy rövid történet fotókkal illusztrálva

4. feladat lehetséges megoldása

18. ábra. Az észtországi művészeti táborban a miskolci Gábor Áron "Művészeti Iskola" Szakközépiskola diákjai

5. feladat lehetséges megoldása

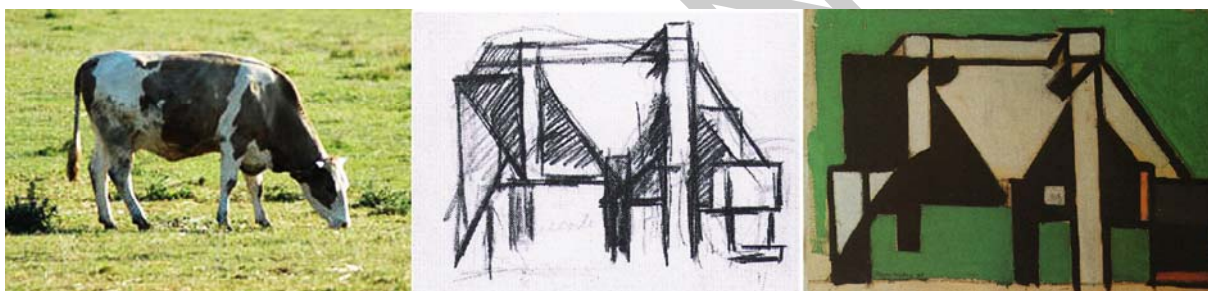
19. ábra. Formai variációk a timpanon problematikájára

6. feladat lehetséges megoldása

20. ábra. Képtátrakítás David a Horátiusok esküje című kép alapján

7. feladat lehetséges megoldása

21. ábra. A tehén átalakítása Doesburg szerint

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

Adler Miklós: Tapasztalati látszattan. Tankönyvkiadó, Budapest A tér a képzőművészetben. Népművelési intézet, Budapest, 1981. **Barcsay Jenő:** Forma és tér. Corvina, Budapest **Kepes György:** A látás nyelve. Gondolat, Budapest, 1979. **Kólya Dániel:** Ábrázoló geometria. Műszaki, Budapest, 1994. **Panofsky Erwin:** Az emberi arányok, stílustörténete. Magvető, Budapest. 1976.

AJÁNLOTT IRODALOM

Arnheim Rudolf: A vizuális élmény. Gondolat, Budapest, 1979. **Berger René:** A festészet felfedezése. Gondolat, Budapest, 1973. **Kepes György:** A látás nyelve. Gondolat, Budapest, 1979. **Piper, David:** A művészet élvezete. Helikon, Budapest,

A(z) 0980-06 modul 006-os szakmai tankönyvi tartalomeleme
felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
54 211 01 0000 00 00	Alkalmazott fotográfus
54 211 02 0000 00 00	Bőrműves
54 211 03 0000 00 00	Bútorműves
54 211 04 0000 00 00	Dekoratór
54 211 05 0000 00 00	Díszlet- és jelmeztervező asszisztens
54 211 06 0000 00 00	Díszműkovács
54 211 07 0000 00 00	Divat- és stílustervező
54 211 08 0010 54 01	Általános festő
54 211 08 0010 54 02	Díszítő festő
54 211 09 0010 54 01	Alkalmazott grafikus
54 211 09 0010 54 02	Képgrafikus
54 211 10 0000 00 00	Keramikus
54 211 11 0000 00 00	Könyvműves
54 213 03 0000 00 00	Mozgóképi animációkészítő
54 213 03 0100 31 01	Animációs film-rajzoló
54 211 13 0010 54 01	Aranyműves
54 211 13 0010 54 02	Cizellőr
54 211 13 0010 54 03	Drágakőfoglaló
54 211 13 0010 54 04	Ezüstműves
54 211 13 0010 54 05	Fémműves
54 211 13 0010 54 06	Lánckészítő
54 211 14 0000 00 00	Porcelánfestő és -tervező asszisztens
54 211 15 0010 54 01	Bronzműves és szoboröntő
54 211 15 0010 54 02	Díszítő szobrász
54 211 15 0010 54 03	Kőszobrász
54 211 16 0010 54 01	Kézinyomó
54 211 16 0010 54 02	Kéziszövő
54 211 16 0010 54 03	Kézműves
54 211 16 0010 54 04	Textilrajzoló és modelltervező asszisztens
54 211 17 0000 00 00	Üvegműves
54 211 18 0000 00 00	Zománcműves
52 214 01 0000 00 00	Lakberendező

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:

25 óra

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1–2008–0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.

Telefon: (1) 210–1065, Fax: (1) 210–1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató